

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שלישי ב' בשבט תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - ל'

1. מעשה באחד שאמר 'אם לא אבוא בתוך 30 יום יחול הגט', הגיע בסוף 30 יום והפסיקו מעבר המים, אמר להם 'דאו שהגעתי'. מה פסק שמואל? אין זה נחשב שהגיע, ואין טענת אונס מועילה לבטל את התנאי.
2. מעשה באחד שאמר אם לא אפייס את אשתי בתוך 30 יום יחול הגט, הלך ופייסה ולא נתפייסה, ונתקיים התנאי באונס. מה פסק רב יוסף?
 - א. לשון א' - כיון שלא נתן לה 'תקבא דדינרי', לא נחשב שפייסה, ואף שאין לו ממון רב 'אינו אונס בתנאי של הגט'.
 - ב. לשון ב' - הרי אין לו לתת לה תרקבא דדינרי, ואונס מועיל לבטל את תנאי הגט. ושתי הלשונות תלויות במחלוקת בכתובות, אם יש אונס בגיטין.
3. משנה - המלוה מעות לכהן, לוי, עני, ע"מ שיגבה החוב ממעשרותיו, מפריש וגובה בחזקת שהם קיימים. כיצד גובה הרי לא באו לידו של הנתרם?
 - א. רב - מדובר במכירי כהונה ושאר הכהנים מסיחים דעתם ונחשב כבאו ליד כהן. [והאחרים דחו שלא שנינו 'מכירי'].
 - ב. שמואל - מזכה להם ע"י אחרים. [האחרים דחו שלא שנינו 'מזכה'].
 - ג. עולא - המשנה כר' יוסי, שבכמה מקומות תקנו חכמים, לעשות את שאינו זוכה כזוכה. [האחרים דחו שאין מעמידים כיחידאה].
4. כיצד הדין אם מתו?

צריך ליטול רשות מן היורשים מפני שאין חוב זה מוטל עליהן לפרוע, אבל אם הלוון בפני ב"ד - אי"צ רשות, כיון שיש כח לב"ד להטיל חוב על הכהונה, וזוהי תקנתן.
5. ברייתא - אלו הלכות הובאו בדין הלוואה זו?
 - א. פוסק עמהן לפי השער הזול, ואם יוזלו בשעת ההפרשה יקבל כמות גדולה יותר - ונתחדש שאע"פ שלא פסק נחשב כפסק.
 - ב. ואין בו משום ריבית - אם התייקרו ופסק בתחילה מחיר קבוע, שהרי כשאין לו, אינו מקבל.
 - ג. ואין שביעית משמטתו - כיון שאי"ז נקרא 'לא יגוש'.
 - ד. ואינו יכול לחזור בו מהלוואה - והוסיף רב פפא, שהכהן יכול לחזור בו ולגבות את הפירות, כפי ששנינו בענין מקח וממכר, כיון שעוד לא זכה.
 - ה. נתייאש המלוה, שנשתדפו הפירות - אין מפריש לעצמו, שאין מפרישין על האבוד, ונתחדש שאף שבשעה שייבשו כבר עלו בקנה נחשב יאוש.
6. ברייתא - המלוה מעות לכהן או ללוי בב"ד, ומתו - מפריש עבור היורש, כיון שכל השבט זוכה, ומעכבם לעצמו. כיצד הדין בענין?
 - א. מת - מפריש עבור עניי ישראל, ומעכב לעצמו, שתקנת העניים שילוו להם, לר' אחי מפריש לעניי העולם. ונפק"מ - האם מפריש על עניי כותים.
 - ב. העשיר - המלוה צריך להפריש לעניים אחרים, והלוה זכה במה שבידו. הטעם שלא עשו תקנה - רק מיתה שכוח, אבל עשירות לא שכוח. וכדאמרי אינשי: חברך מת - האמן, התעשר - אל תאמן.
7. רבי - מיורשי קרקע מועיל רשות, אבל יורשי כספים לא מוטל עליהן החוב, וא"א להפריש עבורם. מה הדין אם הניח קרקע זולה כמחט והחוב גדול? לר' יונתן יכול לגבות רק כדמי מחט, לר' יוחנן: יכול לגבות שיעור מרובה, כיון שיכול לחזור ולטרופו כל פעם שיפדוהו ממנו. וכמעשה דקטינא דאביי.
8. מה כוונת הברייתא בענין 'ישראל שאמר ללוי'?
 - א. אביי - ישראל שאמר ללוי: הפרשתי עבורך מתבואתי, והילך דמיו, ולקח, מותר לישראל לאכול ואינו חושש שמא הלוי עשאו תרומת מעשר על מעשר ראשון אחר שיש ברשותו, כיון שאינו יודע את מדת המעשר. אבל אם אמר לו 'כור מעשר' וכו' חוששין. ונדחה - וכי ברשעים עסקינן?
 - ב. רמב"א - ישראל שאמר ללוי: בחיי אביך הודעתיו שהיה לו מעשר בידי ותמכרהו לי. אין חושש שמא עשאו אביו תרומת מעשר על מקום אחר, אבל בכור מעשר לאביך בידי והילך דמיו - חוששין כיון שידע את המדה, והותר לו כיון שלא חשב שיקח מעות.
 - ג. רב אשי - בן ישראל שאמר ללוי: כך אמר לי אבא, מעשר לך בידי או מעשר לאביך בידי: הלוי חושש שמא יש בו תרומת מעשר, כיון שאינו קצוב לא תקנו בעה"ב, אבל ב'כור מעשר', הלוי אינו חושש וודאי שאבי ישראל כבר הפריש תרומת מעשר שחזקה שאינו מניח דבר שאינו מתוקן. המקור שיש רשות לבעה"ב לתרום תרומת מעשר - 'ונחשב לכם תרומתכם' - כשם שתרומה גדולה ניטלת באומד ובמחשבה, כך תרומת מעשר. וכשם שיש לבעה"ב רשות לתרום תרומה גדולה, כך יש לו רשות לתרום תרומת מעשר.